

PORNAISTEN KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

Pornaisten kunnanvaltuustolle

PORNAISTEN KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

1 TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTUS

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 121 §:n mukaan valmisteltava valtuustossa päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä. Lisäksi tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen.

1.2 Tarkastuslautakunnan toiminta

Kunnanvaltuuston valitsemat tarkastuslautakunnan jäsenet ja heidän varajäsenensä 2017–2020 ovat

Varsinaiset jäsenet

Vesa Palmgren, puheenjohtaja
Mikael Miettinen, varapuheenjohtaja
Merja Nikula
Tamara Talvituuli

Henkilökohtainen varajäsen

Petra Kyllönen
Gitta Karikorpi
Roni Latostenmaa
Raimo Jokinen 15.11.2020 saakka
Raimo Ruotsalainen 16.11.2020 alkaen

Tarkastuslautakunnan päätöksenteko on tapahtunut puheenjohtajan esityksestä ja pöytäkirjanpitäjänä on toiminut 18.11.2019 alkaen JHTT Ilpo Malinen, BDO Audiator Oy:stä.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2020 arviointiin liittyen viisi kertaa. Lautakunta on kokouksissaan perehtynyt kunnan toimintoihin ja sekä asetettujen tavoitteiden toteutumiseen muun muassa kuulemalla viranhaltijoita ja työntekijöitä. Painopistealueina tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arvioinnissa ovat olleet kunnan taloustilanteen lisäksi perusopetuspalvelut sekä kunnan kiinteistöt ja niiden kunnossapito. Lautakunta teki arviointikäynnin 17.11.2020 Parkkojan koululle tutustuen sen tiloihin ja toimintaan. Muut suunnitellut arviointikäynnit peruutettiin koronarajoitusten takia. Lisäksi tarkastuslautakunta on seurannut tilintarkastussuunnitelman toteutumista.

Arviointi on tehty kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoittaman vuoden 2020 tilinpäätöksen sekä siihen kuuluvan toimintakertomuksen pohjalta. Arvioinnissa korostuvat arviointivuoden painotukset sekä lautakunnassa käsitellyt asiat.

1.3 Tilintarkastus

Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle tarkastussuunnitelman toteutumisesta. Tarkastuslautakunta edellyttää, että tilintarkastusraporteissa esitetyt havainnot ja suositukset johtavat korjaaviin toimenpiteisiin.

3 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Valtuuston hyväksymän talousarvion käyttötalousosa muodostuu kullekin toimielimelle (lautakunta) hyväksytyistä tulostavoitteista, keskeisistä suoritteista ja tunnusluvuista sekä arvioituista toimintatuotoista ja toimintakuluista, joiden erotus muodostaa toimintakatteen. Vuoden 2020 talousarviossa valtuustoon nähden sitoviksi on määritetty käyttötaloudessa keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan, kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan ulkoiset toimintatuotot ja toimintakulut. Investointiosassa valtuustoon nähden sitoviksi on määritetty seuraavat investointiryhmät: irtain omaisuus, talonrakennushankkeet, maa- ja vesirakennushankkeet (vesi- ja viemärilaitos, kaavatiet, tievalaistus ja ulkoliikuntapaikat), kiinteistöjen osto ja kuntayhtymien investointiosuudet sekä erikseen sitovina yli 500.000 euron talonrakennushankkeet.

3.1 Toiminnalliset tavoitteet

3.1.1 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnalla ei ollut vuonna 2020 toimintaa.

3.1.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen vastuualueeseen kuuluvat yleishallinto, henkilöstöhallinto, taloushallinto, elinkeinoelämän kehittäminen, maaseutuhallinto, sosiaali- ja terveystoimi ja kuntakehitystoimiala. Toiminnallisia tavoitteita on asetettu yleishallinnolle, henkilöstöhallinnolle, maa- ja metsätiloille, rakennusvalvonnalle ja ympäristönsuojelulle sekä kuntakehitystoimialalle, johon kuuluvat tekninen hallinto, kaavoitus, kiinteistötoimi (joka sisältää ruoka- ja puhdistuspalvelut sekä rakennusten kunnossapidon), liikenneväylät ja yleiset alueet ja vesihuoltolaitos.

Yleishallinnon toiminnallisista tavoitteista tonttien myyntitavoite (5-6 ok-tontti, 2-3 yritystonttia) toteutui pääosin (3 ok-tonttia myyty, 1 vuokrattu ja 1 yritystontti ja lisämaata myyty). Päätösten laatutavoite (ei laillisuusperustein tehtyjä oikaisuvaatimuksia tai valituksia hallituksen tai valtuuston päätöksistä) toteutui. Sähköisen arkistoinnin selvitykset ovat vielä kesken.

Henkilöstöhallinnon toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin. Työntekijöiden sairauslomapäivien määrätavoite ei toteutunut, mutta muut tavoitteet toteutuivat: palkanlaskennan sähköiset lomakkeet otettiin käyttöön, koulutusohjelma laadittiin, työtyytyväisyyskysely tehtiin sekä yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman päivitys hyväksyttiin.

Kuntakehitystoimialalla toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Teknisen hallinnon toiminnalliset tavoitteet saavutettiin riittävässä määrin. Hankintojen kilpailutuksissa ei ole tehty oikaisuvaatimuksia tai valituksia. Viihtyisyyden lisäämiseen tähtäävät investointihankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Paikkatietoon perustuvan karttaohjelmiston hankinta on aloitettu ja asemakaavatiedot päivitetty. Kuntalaispalautteet on käsitelty ja niihin on pyritty vastaamaan mahdollisimman nopeasti.

Kaavoituksen toiminnallinen tavoite toteutui pääosin. Asemakaavoitus eteni kaavoitusohjelman mukaisesti. Kylien kehittämishanke on viivästynyt ja siihen etsitään uudenlaista toteutustapaa. tontteja oli riittävästi tarjolla.

Kiinteistötoimessa ruoka- ja puhdistuspalvelujen toiminnallinen tavoite toteutui riittävässä määrin. Rakennusten kunnossapidon toiminnallinen tavoite toteutui. Vuosi- ja peruskorjaustöitä on toteutettu hyvää rakennustapaa noudattaen.

Liikenneväylien ja yleisten alueiden tulosalueen toiminnalliset tavoitteet eivät toteutuneet riittävässä määrin: Katualueita ei korjattu. Asiakaspalautetta on saatu (6 kpl) ja yksi korvausvaatimus. Viheralueiden hoitoluokitus on määrittelemättä. Liikenneväylien talvihoidosta saatiin kolme palautetta. Puisto- ja metsäalueita koskeva resurssitavoite ei toteutunut.

Vesihuoltolaitoksen talousveden laatua koskeva tavoite on toteutunut.

Maa- ja metsätilojen hoidolle asetettu toiminnallinen tavoite on saavutettu riittävässä määrin.

Rakennusvalvonnalle ja ympäristönsuojelulle asetetut toiminnalliset tavoitteet on saavutettu riittävässä määrin. Asiakaspalautetta ei ole tullut. Rakennuslupia on myönnetty 60 kpl. Kiinteistöveroselvityksiin liittyen noin 380 kiinteistöä on mitattu.

3.1.3 Sivistyslautakunta

Toiminnallisia tavoitteita on asetettu sivistystoimen hallinnolle, varhaiskasvatukselle, esi- ja perusopetukselle, Pornaisten yhtenäiskoululle, Parkkojan koululle, Mika Waltarin koululle, kulttuuripalveluille, kirjastopalveluille, musiikkioppilaitoksille, kansalaisopistolle, nuorisopalveluille ja liikuntatoimelle.

Sivistystoimen yhteiset/hallinnon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat riittävässä määrin.

Koronavirusepidemian taltuttamiseen tähdänneet toimet pakottivat rajoittamaan toimintaa ja palvelutarjontaa. Yhtenäiskoulun alueen kehittäminen on aloitettu.

Varhaiskasvatukselle asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat riittävässä määrin.

Toimintakulttuuria on pyritty kehittämään uudistetun varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Linnunlaulun päiväkodin laajennus on edennyt aikataulun mukaisesti. Mahdollisuus yksityiseen varhaiskasvatukseen on ollut tarjolla.

Esi- ja perusopetukselle asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat riittävässä määrin. Työtapoja ja oppimisympäristöjä on pyritty kehittämään suunnitellusti.

Pornaisten yhtenäiskoululle asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat riittävässä määrin.

Yhtenäiskoulun alueen kehittäminen on aloitettu. Opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä on kehitetty. Erityisen tuen tarpeisiin ja oppilaiden hyvinvointiin palkattiin opettajat.

Parkkojan koululle asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat riittävässä määrin. Kouluviihtyvyyttä ja oppimisympäristöjä kehitettiin. Oppilaiden hyvinvoinnin turvaamiseen panostettiin.

Mika Waltarin koululle asetetut toiminnalliset tavoitteet yhteistyön kehittämisestä toteutuivat riittävässä määrin. Työtapoja on kehitetty. Hyvinvoinnin varmistamiseen ja opetusjärjestelyjen turvallisuuteen kiinnitettiin erityistä huomiota koronavirusepidemian aiheuttamissa poikkeusoloissa.

Kulttuuripalveluille asetetut toiminnalliset tavoitteet on saavutettu riittävässä määrin.

Koronavirusepidemian takia kaikkia suunniteltuja toimia ei ole voitu tehdä tai niitä on täytynyt toteuttaa rajoitetusti.

Kirjastopalveluille asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Uusi asiakasliittymä otettiin käyttöön. Työtiloja uudistettiin ja henkilökunta koulutettiin suunnitellusti. Itsepalvelukokeilu toteutettiin.

Musiikkioppilaitoksille asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin.

Kansalaisopistolle asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat riittävässä määrin. Koronavirusepidemia rajoitti toimintaa.

Nuorisopalveluille asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat riittävässä määrin. Koronavirusepidemia rajoitti toimintaa.

Liikuntatoimelle asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat.

3.2 Talouden tavoitteet

3.2.1 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisina.

3.2.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen ulkoiset toimintatuotot toteutuivat muutettua talousarviota paremmin (103,2 %) ja ulkoiset toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion (102,2 %). Ulkoisten erien toimintakate toteutui 360 572 € muutettua talousarviota heikompana. Tuloarvion ylittymisen merkittävin tekijä on vesilaitoksen tulojen toteutuminen talousarviota suurempina. Toimintakulujen ylittymisen pääasiallinen syy on Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän menojen toteutuminen ennakoitua suurempina. Sosiaali- ja terveystoimen ylitys on hyväksytty valtuustossa 22.2.2021 § 7.

3.2.3 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan ulkoiset toimintatuotot toteutuivat muutettua talousarviota suurempina (110,7 %) ja ulkoiset toimintakulut alittivat muutetun talousarvion (97,6 %). Ulkoisten erien toimintakate toteutui 355 054 € muutettua talousarviota parempana. Merkittävimmät säästöt syntyivät varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.

3.2.4 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Kunnan tuloslaskelma toteutui talousarviota paremmin. Toimintatuotot ylittivät 129 771 € ja toimintakulut 170 062 € muutetun talousarvion, joten toimintakate oli käytännössä muutetun talousarvion mukainen (-40 946 €). Muutettua talousarviota suurempina toteutuneet verotulot ja valtionosuudet sekä rahoituserien toteutuminen talousarviota parempana tuottivat positiivisen vuosikatteen (3 084 238 €), joka ylittää muutetun talousarvion 456 749 €. Vaikka toteutuneet poistot ylittivät talousarvion 184 811 €, tilikauden ylijäämä 1 207 452 € oli talousarviota 271 937 € parempi.

3.2.5 Investointiosan toteutuminen

Talousarviossa esitetyistä investointimenoista jäi toteutumatta 974 829 €. Toteutumisaste oli 55 %. Investointitulot ylittivät talousarvion 26 695 € (153 %).

Investointihankkeista jäi toteutumatta muun muassa kiinteistöjen perusparannuksia (348 494 €), katujen ja kevyen liikenteen väylien töitä (134 579 €) ja vesi- ja viemärlaitoksen töitä (276 323 €)

3.2.6 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan tavoitteista antolainauksen muutos ja pitkäaikaisten lainojen vähennys toteutuivat talousarvion mukaisesti. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä toteutui 2 milj. € ylijäämäisenä, joten kunnan ei tarvinnut nostaa uutta pitkäaikaista lainaa.

4 HENKILÖSTÖ

Kunnan henkilöstömäärä on 182 henkilöä, jossa on vähennystä 9 henkilöä edelliseen vuoteen.

Henkilöstökulut laskivat 180 919 € edellisestä vuodesta ollen yhteensä 8,3 milj. €.

Sairauspoissaolot lisääntyivät 4,5 pv/henkilö, mistä osa näyttää selittyvän koronavirusepidemian vaikutuksilla.

Henkilökunnalle järjestettiin mahdollisuus vastata työhyvinvointikyselyyn. Kyselyyn vastasi 136 työntekijää. Vastausten yleisarvosana on keskiarvon paremmalla puolella. Kehittämiskohteeksi näyttäisi nousevan eri osastojen välisen yhteistyön ja toimintojen koordinoinnin sekä kannustustapojen kehittäminen.

5 MUITA HAVAINTOJA

Tonttipolitiikka

Asemakaavoitettujen luovutusvalmiiden omakotitonttien määrä on liki kaksinkertaistunut 53 tonttiin ja rivitalotonttien määrä nelinkertaistunut 4 tonttiin edellisestä tilinpäätöksestä. Yritystonttien määrä on pysynyt samana.

Kunnan verkkosivut

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kunnan verkkosivuissa on kehitettävää. Verkkosivujen rakennetta tulisi selkeyttää tiedon haun helpottamiseksi. Toimielimien pöytäkirjat tulisi olla näkyvissä koko valtuustokaudelta.

Kuntalaisten terveydenhuolto

Tarkastuslautakunnan saaman kuntalaispalautteen mukaan hoitoon pääsyssä ja puhelinpalveluissa on ollut ongelmia. Tarkastuslautakunta on huolissaan sote-kuntayhtymän palvelujen tuottamisen tasosta. Tarkastuslautakunta suosittaa, että kunta ja kunnan edustajat kuntayhtymässä pyrkivät varmistamaan laadukkaammat terveydenhuoltopalvelut kuntalaisille.

Kunnan nuoret

Tarkastuslautakunnan saaman kuntalaispalautteen mukaan osa kunnan nuorista on jäänyt huomioimatta korona-aikana. Tarkastuslautakunta suosittelee selvittämään nuorten tilannetta kunnassa.

6 YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa riittävässä määrin ja toiminta on järjestetty riittävän

tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla vuonna 2020. Positiivinen taloudellinen tulos on merkittävältä osin valtionosuuksien ansiota. Tarkastuslautakunnan mielestä taloutta tulee seurata myös uudella valtuustokaudella tarkasti.

Edellä kirjattujen havaintojen perusteella tarkastuslautakunta esittää, että kunnanhallitus selvittää,

- tonttien kaavoituksen mitoittamista tonttien todellista kysyntää vastaavaksi
- kunnan verkkosivujen kehittämistä selkeämmäksi
- miten varmistetaan, että Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kustannukset pysyvät Pornaisten osalta talousarvion mukaisina
- kuntalaisten lähiterveyspalvelujen laatua ja saatavuutta ja
- nuorten hyvinvoinnin tilannetta kunnassa esimerkiksi hyvinvointiraportin avulla.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää henkilökuntaa sopeutumisesta ja koronavirusepidemian aiheuttamien hankaluuksien voittamisesta.

Pornaisissa 6.5.2021

Vesa Palmgren, puheenjohtaja

Mikael Miettinen, varapuheenjohtaja

Merja Nikula

Tamara Talvituuli